

Az ember napról napra egyre nagyobb érdeklődéssel fordul a képzőművészetek, s különösen a festészet felé. Ezrével jelennek meg a reprodukciók. A vásznanon váratlan nyugtalanság vesz erőt, elhagyják a múzeumokat, és elindulnak világ körüli túrájukra. Mégis szeretném megjegyezni, hogy amit az embert a festészet felé hatja, jóval több némi kíváncsiságnál. A néző, tudatosan vagy ösztönösen, érzelmi kapcsolatba kerül a művekkel, és ez a kapcsolat a fiatalokban odaadássá irányul. A festészet korszakunkban olyan jelenlétté alakult, amelytől valamiféle kinyilatkoztatást várunk.

De ha a nézőkben ilyen egységesen él a művészet iránti igény, feltehetjük, hogy abban is egységes, hogy mit kell értékelni benne. Viszont, ha kérdezgetni kezdjük az embereket, sok tisztázatlan kérdésre derül fény. Amíg a festészet, látszólag tiszteletben tartotta és olyannak láttatta a külső világot, amilyennek ismerjük, a nézőnek nem volt problémája a képpel. Az összesben azt értékelte, hogy a fényeknek és az árnyékoknak ugyanazt az összecsapást mérte fel fedezni bennük. A modern művészeté a köszönet, hogy fény derült a művészet többféle értelmezésében. Nagyjából az impresszionizmus óta valamennyi új festészeti stílus nagy tiltásba ütközött, és mégis, hiába kárhoztatta a kritika, hiába nem tetszett a közönségnek, végül az összes győzelmet aratott, kivívta rangját a művészet történetében, és mélyen beleivódott az új nemzedék gondolatvilágába. Így tehát a modern művészet érdeme, hogy nyilvánvalóvá tette, ami régen csak sejthető volt, hogy a műalkotás értékét nem az emberek tetszése határozza meg, nem az, hogy mennyire követi a világ képét, a hagyományt, vagy hogy mennyiben tölti be a díszítmény vagy a szórakoztatás szerepét, hanem egyedül csak az, hogy ami a legfőbb értéke: a művészet öntörvényű világa. Ettől indulva semmi se akadályozza az embert, hogy merjen a megértésére. Ma már egyre tisztább, hogy a műalkotás nem tárgy, hanem inkább szöveg módjára értelmezhetjük. És pont ezért senki addig nem mondhat róla ítéletet, míg meg nem próbálta értelmezni.

Ez azt jelenti, hogy a képzőművészeti alkotások is megkövetelik azt a nézőtől, hogy „olvasni” kell őket. De ennek ellenére mindenkinek egyéni szabadsága a véleményalkotás. És tökéletes Descartes idézete -: „a dolgokon nem ugyanazt értjük”. Tudjuk tehát, hogy más a kapcsolatunk az élettal, mint a művészetrel erre példa Cezanne Sainte – Victoire semmiképpen sem azonos a heggyel. A művész munkájának ki kell egészülnie a néző erőfeszítésével.

A témám a festészetből indul ki, mert értékekben a leggazdagabb, formanyelvében pedig a legváltozatosabb, mint érzelmek kimutatására a különböző ecsetvonásokkal. A kezdet a debreceni nagyerdőre tekinthető vissza, mely járása során számos, gombát mértem felfedezni, és ennek köszönhetően kezdődött el az életemben, a gombák felé irányuló figyelmem és egy új kaland, a gombaszedés.

A gombák a XVI. század művészetében még ritkák, de majd a reneszánsz idejében egyre gyakrabban feltűnek, leginkább a hiúság szimbólumaként. Például Hans Baldung Három kor és halál című műve. Mely háttérében megpillanthatjuk a fán lévő korhadékgombákat.

Második példa Hieronymus Bosch két híres démoni képén is jelenek meg gombák, az egyik a széna kocsi, melyen szerintem egy vargánya látható a jobb felső részen a képnek. Mindegyik a gonosz, démoni középkort tükrözik.

Otto Marseus Van Schrieck csendéleteiben többször is megjelenik a gomba, általában gonosz állatok (kígyók, gyíkok, békák) és pillangók (a lélek szimbólumai) mellett.¹

Az Olasz Giuseppe Arcimboldo több festményében is fellelhetők gombák, mely az egyik a Winter a másik pedig az Autumn címre hallgat.

Tovább kutatva a művészetben, szobrok is fellelhetők melyek gomba formájúak. Egészen az aztékok ősire tekinthetünk vissza, a jelentésüket csak feltételezhetjük, hogy a gombák sámáni és gyógyászati célú imádata fontos szerepet töltött be az akkori emberek életébe.

A gombák zöld színanyag nélküli élőlények, melyek többé-kevésbé megnyúlt, egymással összekapcsolódó és szerteágazó egy- vagy többmagvú sejtekből (hifa) állnak. A sejtfalak többnyire kitinből és cellulózból állnak. A kitin nem fordul elő a zöld növényekben, viszont lényeges alkotóeleme a rovarok külső vázának. A gombák szerves anyagon élnek, többnyire a föld alatt a talajban, az avarban elhalt és élő fákon, fakérgen vagy alatta, ürüléken, tollakon, rovarlárvákon stb. A gombasejtek szövedéke, a micélium nagyon eltérő megjelenésű és színű lehet. Többnyire fonalasan vagy pókhálós szerűen nő, de vastag fonatokat vagy csomós, szilárd, sőt nagyon kemény képződményeket is alkothat. A magasabb rendű gombákat két törzsbe sorolhatjuk.

A festményen szereplő gombák:

¹ https://hu.frwiki.wiki/wiki/Champignon_dans_l%27art_et_la_litt%C3%A9rature

Császárgalóca, Júdásfülgomba, Cseh kucsmagomba, Sárga gévagomba, Bükk-eresgomba, Szeget tapló, Nagy özlábgomba, Vörös rovarrontógomba,

A téma választásában fontos volt számomra, hogy a természethez közeli kapcsolatban álljon a téma, organikus szabad formákkal, ezért szeretem volna a gombákkal (fungi) foglalkozni.

Gyerekorom óta járok a családdal erdőkbe és fel a hegyekbe túrázni, de csak pár évvel ezelőtt kezdtük el a gombaszedést, ami egyből magával ragadott a gombák különböző szín világa, textúrája, formája miatt és persze a gomba megtalálása, ami számomra felér egy kincs kereséssel. Mióta megvan a téma választásom számos tervet készítettem el a témában, főleg édesanyám fényképeiből, de van köztük saját is, illetve internetről leszedett fotókból is.

Kivitelezésben az anyag választásom főleg az akvarell volt, de van egy két akril és egy darab olaj is és pár darab olajpasztell. A tervezés során számos stílus, irányzat kavardott a fejemben, sok mindent szeretem volna a sorozatba megjeleníteni. Egyszere szeretem volna közösen látni több stílust egymás mellett. Nagyon szeretem az impresszionizmust, az expresszionizmust, és az absztraktat is egyaránt. Egyedül abban voltam biztos, hogy nem szeretnék realisztikus gombákat alkotni, mivel számomra fontos, hogy egy kép érzelmet közöljen, valamilyen hatást gyakoroljon rám vagy a nézőre.

„Világos kor”

A terv azon kívül, hogy gombák szeretem volna egyfajta terápiákként is felfogni ezért a gombákat különböző féle éppen képzeltem el.

Kezdetben lágy, világos színekkel mely a gyermekkoromat ábrázolja, az idő múlásával egyre sötétebb és a gomba forma egyre szét hulló absztrakt, ami utal a belső szorongásomra, kényszerbetegségemre, depressziómra.

„Sötét kor”

Fő eleme a vörös rovarrontógomba, kicsit szürreálisnak mondanám és hajaz absztrakt felé.

Összeségében az összes a szorongásomat kelti életre festmény formájában. Az első képen a kör az saját magamat ábrázolja ahogy bezárkózok a külvilág elől és ahogy a félelmemet tükrözi. A Körülöttem lévő vörös rovarrontógomba pedig a kényszereimre utalnak ahogy leláncolnak és rám telepszene, mint egy parazita (ezért is jelenik meg a vörös rovarrontógomba több képen) minden egyes nap, már több mint 9 éve.

Lényegében olyan ez a festészet, amit meg kell fejteni a nézőnek, értelmezni kell azt akárcsak egy szöveget, amit olvasni kell.

Összesen 11 festményből tevődik össze a végleges festmény mely két korszakra lehet bontani világosra és sötétre. A fő jellemző a sötétnél a vörös rovarrontógomba megjelenése 4 festményen át.

Felhasznált Irodalom: Ewald Gerhardt: Gombászok kézikönyve Cser kiadó

Helmut és Renate Grünert: Gombák magyar könyvklub, René Berger: A festészet felfedezése